

Kmetijsko-gozdarski zavod Nova Gorica

Delo sledi potrebam sodobnih primorskih kmetovalcev

Erika Koncut

Varna hrana in z njo povezano varstvo potrošnikov, kmetijstvo z občutkom za izročila preteklosti, varovanje avtohtonih sort, prepoznavanje znakov klimatskih sprememb in iskanje ustreznih prilagoditev v kmetijstvu, pomoč pri črpanju evropskih sredstev, strokovni kmetijski nasveti ... To so le nekatere od glavnih nalog in smernic, ki jim sledi novogoriški Kmetijsko-gozdarski zavod. Vse prej kot lahka naloga, saj delovanje novogoriškega zavoda obsega 24 primorskih občin od zornjega Posočja vse do slovenske Istre z okrog 263.000 prebivalci na 4331 km² površin. Novogoriški zavod izstopa tako po največji površini delovanja kot široki paleti dejavnosti.

»Naš zavod zaposluje 110 strokovnjakov, ki nudijo svetovanje in podporo 16.481 primorskim kmetijskim gospodarstvom s 66.258 hektarji zemljišč v uporabi. Pri tem velja izpostaviti, da se na območju našega zavoda z ekološkim kmetovanjem ukvarja 824 kmetij, ki obdelujejo kar 18.385 hektarjev kmetijskih površin oz. kar dobro četrtino vseh kmetijskih površin v uporabi. Dopolnilnih dejavnosti na kmetiji pa je 2818 po podatkih RKG iz leta 2021,« uvodoma pojasni direktor zavoda Branimir Radikon.

Branimir Radikon, direktor KGZ Nova Gorica

Kmetijska gospodarstva na Primorskem so torej po dejavnosti zelo raznolika, kar od Kmetijsko-gozdarskega zavoda Nova Gorica zahteva razvejano mrežo delovanja.

V DESETIH LETIH ZA ČETRTINO VEČ NJIV

»Če v Posočju prevladuje živinoreja in s tem povezana pridelava mleka in sirarstvo, na preostalih primorskih območjih večji obseg predstavljajo vinogradništvo, sadjarstvo, oljkarstvo, poljedelstvo in zelenjadarstvo. Pomenljiv je podatek Statističnega urada Slovenije, da se je v obalno-kraški statistični regiji kot edini na

Slovenskem v letih 2010 in 2020 povečala površina kmetijskih zemljišč. Delež njiv se je v omenjeni regiji v istem obdobju povečal skoraj za četrtino, medtem ko na ravni Slovenije le za 3 %. Tovrstnim trendom sledimo tudi v zavodu, kjer ekipo strokovnih svetovalcev v devetih izpostavah, ki delujejo v okvirju našega zavoda, prilagajamo potrebam na terenu. Na številnih primorskih kmetijah se poleg raznolikih geografskih in klimatskih dejavnikov, kot je recimo problematika suše ter namakanja, prepleta tudi po več panog, kar je gotovo pomemben izziv za naše strokovne svetovalce,« dodaja Radikon.

Zdravstveno varstvo rastlin, izobraževanje kmetovalcev in analiza kmetijskih pridelkov in izdelkov oz. zemlje so gotovo tri temeljna področja novogoriškega zavoda. Ustrezna diagnostika rastlinskih boleznih in škodljivcev ter napovedovanje in svetovanje ukrepov za zatiranje pripomorejo k učinkovitim ukrepom na kmetijskih zemljiščih s čim manjšo obremenitvijo okolja. K temu pripomore tudi kakovostna analiza kmetijskih proizvodov: vina, mleka in mlečnih izdelkov, mošta, žganih pijač, ostalih živil, krmil, zemlje.

»Naš agroživilski laboratorij nudi vse to, tudi foliarne analize in izdajo dokumentacije za promet z vinom. Vzporedno z varstvom rastlin in analizo proizvodov in zemlje je pomembno izobraževanje kmetovalcev na področju fitomedicine. Sicer pa novogoriški zavod med drugim nudi strokovna izobraževanja, usposabljanja in delavnice za pridelovalce, rejce, mlade prevzemnike kmetij ter predstavitve razpisov Programa razvoja podeželja. Nenazadnje velja izpostaviti, da je na območju novogoriškega zavoda zbirne vloge za različne vrste plačil uveljavljalo 7146 kmetijskih gospodarstev. Skratka, kmetovalcem nudimo najrazličnejše storitve od a do ž, torej od mleka do sira, od grozdja do vina in od sadne sadike do soka,« še dodaja direktor novogoriškega zavoda.

PROJEKTI ODDELEK V SKLOPU ZAVODA

Na področju razpisov ne gre zanemariti aktivnosti novogoriških strokovnih delavcev na področju raziskovanja ter sodelovanja v čezmejnih in transnacionalnih projektih.

»Naš zavod, ki ima edini v Sloveniji posebej vzpostavljen projektni oddelek, ima bogate izkušnje pri izvajanju projektov, bodisi kot vodilni partner ali projektni partner. Že več kot 20 let intenzivno sodelujemo v različnih čezmejnih kot tudi transnacionalnih evropskih programih. Naš zavod je mednarodno poznan, tako da vabila za sodelovanje v projektih dobivamo tudi iz tujine. Aktivni smo na različnih področjih, kot so kmetijstvo, razvoj podeželja, ohranjanje naravne in kulturne dediščine, varstvo okolja in ohranjanje biotske raznovrstno-

Rastlinjaki Drevesnice Bilje

sti, raziskave in inovacije, izobraževanje in prenos znanja,« pojasnjuje Radikon in dodaja, da nosi zavod ključno vlogo tako pri vertikalnem povezovanju državnih organov in lokalnega prebivalstva, pri implementaciji skupne kmetijske politike in aktivnosti za krepitev razvojnega potenciala kmetijstva in podeželja, kot tudi pri horizontalnem povezovanju različnih sektorjev, od pridelovalcev, okoljevarstvenikov, trgovcev, industrije do akterjev na področju turizma in promocije. »V posameznih projektih smo aktivni partner, svoje delovne naloge in obveznosti, tako administrativne kot strokovne, izvajamo pravočasno, odgovorno in učinkovito. Prizadevamo si, da tudi z evropskimi sredstvi prispevamo k trajnostnemu razvoju in k ohranjanju primorske regije, njenih značilnosti, kakovosti, raznolikosti narave in kulture, poseljenosti in kakovosti bivanja.«

Nič manj pomembna področja delovanja novogoriškega Kmetijsko-gozdarskega zavoda so tudi spremljanje priraje v živinoreji; selekcija in introdukcija sadnih vrst, oljke in vinske trte ter vzgoja in prodaja sadnih sadik, trsnih cepjenk in cepičev. Kmetijsko-gozdarski zavod Nova Gorica pa je tudi zagotovilo za koriščenje kakovostnih storitev in nakup blaga.

»Zagotavljam izbiro visokokakovostnih ušesnih znamk in široko paleto pripomočkov za sirarstvo, kot tudi plemenskih bikov, trsnih cepjenk in cepičev ter sadnih sadik in sezonskega sadja. Nenazadnje so uporabnikom novogoriškega zavoda na voljo finančno-računovodske storitve, kar je tudi naša posebnost v pri-

merjavi z ostalimi zavodi po Sloveniji, ter pomoč pri razpisih Programa razvoja podeželja ter poslovnih načrtov, izdelava mnenj in projektnih dokumentacij,« naniza Radikon.

Kmetijski sektor na Primorskem prideluje odlične produkte, soočen pa je z vse bolj zahtevnimi izzivi, kot so vedno daljša sušna obdobja, novi škodljivci in bolezni, klimatske spremembe, vedno večja potreba po samooskrbi.

Direktor Radikon o tem pove: »Vse to zahteva nove pristope v strokovnem svetovanju kot tudi nove pristope v kmetovanju. Posredovanje novih znanj kmetovalcem, ki so sodobnim primorskim kmetijam pisana na kožo, je naša temeljna naloga, ki jo, to globoko verjamem, z raziskovanjem in sodelovanjem na čezmejnih projektih zavzeto izpolnjujemo. Iščemo in nudimo ustrezne odgovore na sodobne izzive kmetijstva, smo kakovosten servis primorskim kmetovalcem, sledimo trendom na Primorskem in pristavljamo svoj delež pri promociji, ohranjanju in razvoju podeželja. V povezovanju in znanju vidimo najboljše rešitve za ohranjanje vitalnega podeželja in njegove socialne stabilnosti ter možnost za ustvarjanje zelenih delovnih mest na Primorskem.«

Odločanje vedno več mladih za prevzem kmetij in njihovo preizkušanje nove tržne zgodbe na lastnih kmetijah potrjuje, da so prizadevanja Kmetijsko-gozdarskega zavoda Nova Gorica na dobri poti.